

δευε, ὅταν εἶναι ἀρχή, διότι μετὰ πάροδον πολλῶν ἡμερῶν οὗτος γίνεται πολὺ ἐπικίνδυνος εἰς τοὺς ναυτιλλομένους) Δαρδαν. || Ἄσμ.

Μοῦ δῶσαν μὲν γυναῖκα μάγισσας τσουπί,
μαγεύει τὰ καράβια καὶ δὲν ἀρμενοῦν,
μαγεύει τὰ πουλλάκια καὶ δὲν κελαηδοῦν

Πάτρ.

Βλέπω βαρκοῦλλες κ' ἔρχονται, καράβια κὶ ἀρμενίζουν
Πελοπν. (Κορινθ.)

Ἡῦρες καιρὸν ἀρμάνιζε, καιρὸν μὴν περιμένης

Λεξ. Δημητρ. Τὸ ρ. συντάσσεται καὶ μεθ' ἀπλῆς αἰτίας. ἰσοδυναμούσης πρὸς ἐμπρόθετον προσδιορισμόν, ἐξ οὗ καὶ προήλθεν αὕτη κατὰ παράλειψιν τῆς προθ. (ἦτοι κατὰ τὸ ἀρμενίζω κατὰ τὸν καιρὸ ἐλέχθη καὶ ἀρμενίζω τὸν καιρὸ ἄνευ τῆς προθ., ἐν ᾧ τὴν αἰτιατικὴν καιρὸ νοητέον ὅχι ὡς ἀντικείμενον, δηλ. πλέω συμφώνως πρὸς τὸν καιρὸν στρέφω τὰ ἱστία κατὰ τὴν πνοὴν τοῦ μεταβάλλοντος διεύθυνσιν ἀνέμου) Αἴγιν. Δαρδαν. Κάμπ. Κεφαλλ. Λέσβ. Λυκ. (Λιβύσσ.) Μεγίστ. Νάξ. Πελοπν. (Ἄργ. Λάστ.) κ.ά.: Παροιμ. φρ. Καθὼς τὸν εὖρω τὸν καιρὸ ἔτοι τὸν ἀρμενίζω (συμμορφοῦμαι πρὸς τὰς περιστάσεις ἢ ἐπωφελοῦμαι τῶν παρουσιαζομένων εὐνοϊκῶν περιστάσεων) πολλαχ. Ὡς τὸν εὖρω τὸν καιρὸ θετὰ τὸν ἀρμενίσω (συνών. τῇ προηγουμένῃ) Κάμπ. Καὶ μέσ.: Ἀρμενίζεται ὁ καιρὸς σήμερον (ἐπιτρέπει ὁ σημερινὸς καιρὸς νὰ ἀρμενίσῃ τις κατ' αὐτὸν) Κύθν. Ὁ καιρὸς δὲν ἀρμενίζεται Γ' Χατζιδ. ἐν Ἐπιστ. Ἐπετ. Πανεπ. 4 (1907/8) 85. β) Ἀποπλέω, ξεκινῶ Κύπρ. Τσακων. κ.ά. — Mommsen Griech. Jahresz. 18: Εἰς τὰς 'κοστρεῖς τ' Ἀπορίλιον θέλω ν' ἀρμενίσω Κύπρ. Καῖτζι ἐκὼ ἔτοιμο ν' ἀρμενίσῃ (καῖκι ἦτο ἔτοιμο κτλ.) Τσακων. || Γνωμ. Τοῦ Σταυροῦ κὶ ἀρμένισε, τοῦ Σταυροῦ καὶ δέσε (ἐπὶ τῶν ναυτικῶν τῶν ἱστιοφόρων πλοίων οἱ ὅποιοι ἀρχίζουσιν τὰ ταξιδιά των ἀπὸ τῆς ἐορτῆς τῆς Σταυροπροσκυνήσεως, ἥτις τελεῖται τὴν τρίτην Κυριακὴν τῆς Μεγάλης Τεσσαρακοστῆς, διότι ἔκτοτε ἀρχίζει ἡ βελτίωσις τοῦ καιροῦ, καὶ παύουν αὐτὰ δένοντες τὰ πλοῖα ἀπὸ τῆς ἐορτῆς τοῦ Σταυροῦ τὴν 14 Σεπτεμβρίου, ὅποτε ἀρχίζουσιν πλέον αἱ τρικυμῖαι τῶν θαλασσῶν) Mommsen ἐνθ' ἀν. γ) Προχωρῶ ἸΠολέμ. Σπασμέν. μάρμαρ. 31: Ποίημ.

Τ' ἀσημένιο φεγγάρι . . . | ἀρμενίζει μὲ χάρι

2) Φέρομαι, πνέω ὀρμητικῶς Πελοπν. (Γορτυν.): Ἄσμ. Ἀκῶ τὰ πεῦκα καὶ βροντοῦν καὶ τοῖς ὀξυῖς καὶ τρίζουν, ἀκῶ τὸν ἄνεμο καιρὸ μὲ τὰ βουνὰ μαλῶναν, στέκω καὶ τὰ συγχρωτῶ καὶ τὰ διπλοξετάζω, βουνά μου, τί μαλῶνετε; ἄερα, τί ἀρμενίζεις;

(μοιρολ. ἀκῶ = ἀκούω). 3) Περιπατῶ Ἄνδρ. Ἰμβρ. κ.ά.: Ἀρμένιζα δὺ ὥρες μέσα 'ς τὸ χιόνι Ἄνδρ. Εἶδα μὲν ἡεῖρα κὶ ἀρμέν'ζι 'ζ δὸν γιὰ κατ' Ἰμβρ.

Β) Μετβ. 1) Πληρῶν, ἐγκολπῶν τὰ ἱστία πλοίου τὸ κάμνω νὰ οὐριοδρομῇ Θήρ. (Οἶα): Ἄσμ.

Θέλει τὴν τσερὰ θάλασσα μ' ὅλα της τὰ καράβια
τσαὶ θέλει τσαὶ τὸν τσύρ' βορρὰ γιὰ νὰ τοῦ τ' ἀρμενίζῃ.

2) Διαπλέω, διαπερῶ Ἄνδρ. Νίσυρ. Τήλ. κ.ά.: Ἄσμ. Αὕτῃ τῇ μαύρῃ θάλασσᾳ πῶς θὰ τὴν ἀρμενίσω,
νὰ βάλλω τὸν καιρὸ μπροστὰ καὶ τὸ πουλλί μου πίσω;

Ἄνδρ.

Μεγάλο τὸ καράβι μας, ὠκεανὸ 'ρμενίζει
καὶ δὲν φουβάται κύματα καὶ θάλασσα π' ἀφρίζει

Νίσυρ. Καὶ ἀμτβ. διαπλέομαι, διαπερῶμαι Passow Carm. popular. 294: Ἄσμ.

Πῆρα χήρας θυγατέρα καὶ τῆς μάγισσας
ποῦ μαγεύει τὰ ποτάμια καὶ δὲ σύροννε

καὶ τὰς θάλασσας μαγεύει καὶ δὲν ἀρμενοῦν
καὶ μαγεύει καὶ τὰς βρῦσες καὶ δὲ ρέουνε.

3) Φέρω τι κάπου, ὀδηγῶ Νάξ. (Ἀπύρανθ.) κ.ά.: Ἀρμενίζω τὰ κατοικοπρόβατα Ἀπύρανθ. Συνών. σαλαγῶ.

ἀρμενίζω (II) Α. Ρουμελ. (Καρ.) Πόντ. (Κερασ. Τραπ. Χαλδ.) ἀρμινίζου Θεσσ. (Ὁλυμπ.) Μακεδ. (Καταφύγ. Σέρρ. κ.ά.) Μέσ. ἀρμενίζομαι Α. Ρουμελ. (Καβακλ.) Μακεδ. (Θεσσαλον.) ἀρμινίζομαι Θεσσ. (Ὁλυμπ.) Μακεδ. (Γρεβεν. Σίτοβ.)

Ἐκ τοῦ ἐθνικοῦ ὄν. Ἀρμένις. Πβ. καὶ ΠΠαπαγεωργ. ἐν Ἀθηνᾶ 24 (1912) 461 κέξ. καὶ ΣΚυριακίδ. ἐν Λαογρ. 8 (1925) 467 κέξ.

1) Ἀργοπορῶ, βραδύνω, χρονίζω Πόντ. (Τραπ. Χαλδ.): Ἔστειλ' ἄτον 'ς σὸ πεγάδ' κ' ἐρμένισεν Τραπ. 2) Καταλαμβάνομαι ὑπὸ ἰσχυροῦ πείσματος, οὐδόλως μεταπειθομαι Πόντ. (Κερασ. Χαλδ.) 3) Ἐνεργ. καὶ μέσ. πάσχω ἐξ ἐπιλοχίου πυρετοῦ ἢ διανοητικῆς διαταράξεως ἔνεκα δαιμονικῆς ἐπηρείας, ἐπὶ λεχοῦς Α. Ρουμελ. (Καβακλ. Καρ.) Θεσσ. (Ὁλυμπ.) Μακεδ. (Γρεβεν. Θεσσαλον. Καταφύγ. Σέρρ. Σίτοβ.): Ἀρμένισε ἡ ἀρμενίστηκε ἡ λεχὼνα Καρ. Ἡ γ' ναῖκα ἀρμέν'σι Σέρρ. Ἀρμινίζονται οἱ λιχῶνες Γρεβεν. Σίτοβ. || Ἐπφδ. Μὲ ἀρμέν'σι ἡ μάνα μ', μὲ ἀρμέν'σι ἡ ἀδιδροφή μ', μὲ ἀρμέν'σι οὐ ἀδιδροφὸς μ', πέρασα κ' ἰγὼ ἡ ἀρμινουπούλλα κὶ δὲν ἀρμινίσ'κα Ὁλυμπ. Συνών. ἀρμενιάζω.

Πβ. ἀρμενεύω.

ἀρμενίζω (III) ἀμάρτ. ἀρμινίζου Μακεδ. (Βλάστ.) Ἐκ τοῦ οὐσ. ἀρμένι.

Θυμιατίζω μὲ τὸ φυτόν χαμαίμηλον ἀσθενῇ πρὸς ἱασιν.

ἀρμένικα ἐπίρρ. κοιν. ἀρμέν'κα βόρ. ιδιῶμ. ἀρμέν'κα Πόντ. (Τραπ. Χαλδ. κ.ά.)

Ἐκ τοῦ ἐπιθ. Ἀρμένικος.

Κατὰ τὸν τρόπον τῶν Ἀρμενίων, ἀρμενιστί: Εἶναι γραμμένο ἀρμένικα κοιν.

Ἀρμένικος ἐπίθ. κοιν. Ἀρμέν'κος Πόντ. (Τραπ. Χαλδ. κ.ά.) Ἀρμέν'κους βόρ. ιδιῶμ.

Ἐκ τοῦ ἐθνικοῦ ὄν. Ἀρμένις καὶ τῆς καταλ. -ικος.

1) Ὁ ἀνήκων εἰς Ἀρμένιον ἢ ὁ ἐξ Ἀρμενίου προερχόμενος κοιν. καὶ Πόντ. (Τραπ. Χαλδ. κ.ά.): Ἀρμένικη ἐκκλησία. Ἀρμένικο σπῖτι-φαεῖ κττ. κοιν. Ἀρμέν'κον μαχαλὰν (Ἀρμενικὴ συνοικία) Χαλδ. Ἀρμέν'κα ταφία (τάφοι) Τραπ. Χαλδ. Ἀρμέν'κον παιδὶν (ἀρμενόπαις. Διὰ τὴν χρῆσιν ταύτην πβ. καὶ Ρωμαίικον παλληκάρ' = Ἑλληνικὸν παλληκάρι, Ἑλλήν νεανίας) Τραπ. Χαλδ. || Φρ. Ἀρμένικη βίζιτα ἡ ἐπίσκεψις (ἐπίσκεψις μακρὸν χρόνον διαρκοῦσα) σύνθηθ. Ἀρμένικο στόμα (φλύαρον) Θράκ. (Σηλυβρ.) Ἀρμέν'κον πείσμαν ἡ ἀπλῶς Ἀρμέν'κον (πεῖσμα ἐπίμονον καὶ ἰσχυρὸν) Τραπ. 2) Οὐδ. πληθ. τὰ Ἀρμένικα οὐσ., ἡ Ἀρμενικὴ γλῶσσα κοιν. καὶ Πόντ. (Τραπ. Χαλδ. κ.ά.): Ξέρω Ἀρμένικα κοιν.

Ἀρμένις ὁ, κοιν. Ἀρμέν'ς βόρ. ιδιῶμ. Ἀρμένις Πόντ. (Κερασ. Κοτύωρ. Κρώμν. Ματζούκ. Σάντ. Τραπ. Χαλδ. κ.ά.) Θηλ. Ἀρμένισσα κοιν. καὶ Πόντ. (Κερασ.) Ἀρμέν'σσα βόρ. ιδιῶμ. Ἀρμέν'τσα Πόντ. (Τραπ. Χαλδ. κ.ά.)

Ἐκ τοῦ μεταγν. ἐθνικοῦ ὄν. Ἀρμένιος.

1) Ὡς ἐθνικὸν ὄν. ὁ Ἀρμένιος κοιν. καὶ Πόντ. (Κερασ. Κοτύωρ. Κρώμν. Ματζούκ. Σάντ. Τραπ. Χαλδ. κ.ά.): Παροιμ. φρ. Σ τοῦ Ἑβραίου φάγε καὶ 'ς τοῦ Ἀρμένι κοιμήσου (ἐπὶ τῆς καθαριότητος τῆς τροφῆς μὲν παρὰ τοῖς Ἑβραίοις, τῆς κλίνης δὲ παρὰ τοῖς Ἀρμενίοις) Πελοπν. Μὲ Τοῦρκο φάγε καὶ πιὲ καὶ μὲ Ἀρμέν' κοιμήσου (ὁ μὲν Τοῦρκος εἶναι αἰσχροῦς, ὁ δὲ Ἀρμένιος ἀκάθαρτος εἰς τὸ

